

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 449/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. Ž., K., zastúpeného advokátkou JUDr. T. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Svidník v súvislosti s výkonom zaisťovacieho úkonu a jeho uznesením ČVS: ORP-341/SK-SK-2010 z 22. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Ž. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2011 doručená sťažnosť A. Ž., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva

Policajného zboru Svidník (ďalej len „OR PZ“) v súvislosti s výkonom zaistovacieho úkonu a jeho uznesením ČVS: ORP-341/SK-SK-2010 z 22. augusta 2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením povereného príslušníka OR PZ (ďalej len „policajt“) ČVS: ORP-341/SK-SK-2010 z 22. augusta 2010 podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Proti tomuto rozhodnutiu policajta podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej Okresná prokuratúra Svidník (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením č. k. Pv 358/10-7 z 23. augusta 2010 rozhodla tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

Týmto rozhodnutiam orgánov činných v trestnom konaní predchádzal výsluch sťažovateľa (21. augusta 2010) a následne jeho zadržanie, v súvislosti s ktorým namieta porušenie svojich základných práv a slobôd, čo odôvodnil takto:

„Pri mojom výsluchu dňa 21. 08. 2010 som uviedol skutočnosti, ktoré jasne preukazovali, že poškodená... mala úmysel spoločne so svedkyňou... uviesť nepravdivé skutočnosti a krivo ma obviňť...

Poškodená aj na podnet svojej mamy... mala jasný zámer ma z nehnuteľnosti... vyhodiť a zabezpečiť úmyselným spôsobom moje neoprávnené zadržanie po dobu 48 hodín v cele PZ prostredníctvom orgánov PZ a prokuratúry...

... poškodená vopred mala dohodnutý postup voči mne s orgánmi činnými v trestnom konaní...

Som presvedčený, že... úmyselne a nepravdivo uviedla skutočnosti uvedené v trestnom oznámení zo dňa 21. 8. 2010 aj po dohode s povereným prísl. PZ vo Svidníku, ktorý začal trestné stíhanie a ktorý sa týmto spôsobom stal aj spolupáchatelom môjho neoprávneného zadržania na 48 hodín.

Moje tvrdenia potvrdzujú aj tie skutočnosti, že počas predbežného vyšetrovania neboli vypočutí žiadni mnou navrhnutí svedkovia... Nebolo mi vôbec umožnené skontaktovať sa s právnikom alebo inou osobou a tým mi bolo odopreté právo na právnu pomoc...

... nebol dôvod a ani nebolo dostatok dôkazov na to, aby ma orgány činné v trestnom konaní bezdôvodne zadržali...

... policajti ma okamžite deportovali večer dňa 21. 8. 2010... na oddelenie PZ, tam mi nasadili putá ako zločincovi, umiestnili ma do akejsi klietky o rozmeroch asi 1,5 x 1,5m, kde ma držali asi hodinu a pol...

Po výsluchu dom bol okamžite prevezený za asistencie ozbrojencov a s brokovnicou mierenou na môj chrbát do S., kde ma umiestnili v cele PZ...

Po 44 hodinách bezdôvodného zadržania som bol opäť podrobený výsluchu, moja okamžitá sťažnosť voči uzneseniu o začatí trestného stíhania bola samozrejme zamietnutá. ... orgán činný v trestnom konaní vzniesol obvinenie voči mne okamžite počas môjho pobytu v cele PZ dňa 22. 8. 2010 a vôbec neskúmal aj moje tvrdenia, návrhy výsluch svedkov, aké vykonal vlastne šetrenia na mieste?...

Moje podozrenie v skutočnosti aj nechtiac potvrdil už zrejme nestranný a nezainteresovaný prokurátor..., ktorý v uznesení č. Pv 358/10-11 zo dňa 2. 11. 2010... o postúpení veci OÚ v odôvodnení uviedol, že aj samotná... poškodená prispela k vyvolaniu môjho rozčúlenia.

Prokurátor skonštatoval aj na základe výpovedí poškodenej, že v podstate išlo len o nadávky z mojej strany, čo som ani... nepopieral, ale tieto nemohli vzbudiť dôvodnú obavu ohrozenia života...

Ako je možné, že napriek tomu, som bol v cely PZ prepustený až dňa 23. 8. 2010 a prečo bola vôbec obmedzená moja osobná sloboda ponižujúcim spôsobom na dobu 44 hodín?

V skutočnosti až nestranný prokurátor potvrdil, že boli porušené ustanovenia Trestného poriadku o postupe policajta, ale aj prokurátora pri mojom zadržaní a tým boli porušené aj moje základné práva a slobody ustanovené Ústavou SR v čl. 17...

Je podstatnou skutočnosťou aj to, že celý tento môj skutok bol ešte raz prešetrený aj na OÚ vo Svidníku a rozhodnutím č. 7/2011/00884-14/6-Pr. zo dňa 29. 4. 2011 som bol uznaný vinným z narušenia občianskeho spolunažívania...

Toto rozhodnutie... len potvrdzuje, že celá výpoveď... bola len skreslená a úmyselne lživo dňa 21. 8. 2010 podaná orgánom činným v trestnom konaní tak, aby bolo bez meškania a ďalšieho šetrenia dňa 22. 8. 2010 vznesené obvinenie za prečin nebezpečného vyhrážania s tým, aby som do 23. 8. 2010 bol zadržaný v cele PZ...“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd SR vyslovuje, že OR PZ Svidník postupom a uznesením, ktorým rozhodol o začatí trestného stíhania bez toho, aby dôkladne preskúmal všetky zákonné predpoklady na obmedzenie osobnej slobody porušil právo sťažovateľa podľa čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 Ústavy SR.

OR PZ Svidník je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia.

Zároveň Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- € z dôvodu morálnej a finančnej ujmy spôsobenej nezákonným postupom orgánov štátnej moci.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv (čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru) iba v súvislosti s tými postupmi a rozhodnutiami (postup OR PZ a jeho uznesenie z 22. augusta 2010), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení označených práv v súvislosti s inými rozhodnutiami alebo postupmi (postupy a rozhodnutia okresnej prokuratúry), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

Z tohto pohľadu predmetom konania ústavného súdu bolo preskúmanie, či postupom OR PZ v súvislosti so zadržaním sťažovateľa 21. augusta 2010 a uznesením OR PZ vydaným 22. augusta 2010 pod ČVS: ORP-341/SK-SK-2010 bolo porušené základné právo

sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ústavy a jeho právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 dohovoru.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, zásah do osobnej slobody sťažovateľa bol vykonaný 21. augusta 2010 a k jeho prepusteniu zo zadržania došlo 23. augusta 2010. Uznesenie o začatí trestného stíhania sťažovateľa (vznesenie obvinenia) bolo policajtom OR PZ vydané 22. augusta 2010 a sťažovateľ si ho prevzal v ten istý deň (pozri uznesenie okresnej prokuratúry z 23. augusta 2010, pozn.). Sťažnosť proti rozhodnutiu OR PZ bola okresnou prokuratúrou ako nedôvodná zamietnutá 23. augusta 2010 a v ten istý deň toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť (sťažnosť proti nemu nebola prípustná). Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd nemal žiadnu pochybnosť o tom, že zákonom určená dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľovi uplynula dávno pred jej podaním.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prejednaní odmietol ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 3 ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2011